

Dětská skupina Josefka

MOTTO:

*Neučíme děti stát ve stínu stromu,
učíme je růst vedle něj*

Plán výchovy a péče dětské skupiny Josefka

S názvem

KDYŽ MLUVÍ STROMY, SLUNCE SE SMĚJE A VÍTR ŠEPTÁ

Plán výchovy a péče dětské skupiny Josefka je postaven na symbolu stromu, který provází děti během celého roku. Strom se v průběhu čtyř ročních období proměňuje, stejně jako děti, roste, sílí, odpočívá a znovu se probouzí. Každé roční období přináší nové podněty, prožitky a zkušenosti, které podporuje přirozený rozvoj dítěte v oblasti tělesné, psychické, sociální i emoční.

Integrované bloky

1. Spolu je nám dobře

Blok je zaměřený na citlivou adaptaci dětí na nové prostředí, i začlenění dětí do kolektivu, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností a posilování emoční stability. Děti se učí navazovat vztahy, spolupracovat, respektovat druhé a vytvářet pozitivní klima ve skupině. Prostřednictvím společných aktivit, her a oslav (např. dětských narozenin a Mezinárodního dne dětí) si upevňují pocit sounáležitosti, radosti ze spolupráce a bezpečí. Důraz je kladen na vytvoření pocitu bezpečí, jistoty a důvěry. Děti se postupně seznamují s prostředím, s novými lidmi kolem sebe, s denním režimem i ostatními dětmi. Součástí bloku jsou pohádky, písničky, společné hry a oslavy, které dětem přinášejí radost ze sdílených zážitků.

Cíl: Hraji si, pomáhám, uklízím po sobě. Zdvořilostní návyky, pozdrav, požádání, poděkování. Správné stolování, sebeobsluha. Moje emoce. Kdo jsem a co umím. Vím, jak se o sebe starat hygienické návyky. Všechny děti světa.

2. Život kolem nás

Blok zaměřený na poznávání světa kolem nás. Děti se seznamují s přírodou, živočichy, rostlinami a proměnami během ročních období. Děti zjišťují, že příroda mluví, šumí, voní, mění se, barví se, vypráví příběhy. Je orientovaný na získání základního povědomí o okolním světě, živé a neživé přírodě a o vlivu člověka na životní prostředí. Blok rozvíjí environmentální myšlení, citlivost k přírodě a uvědomění si souvislostí mezi lidskou činností a stavem životního prostředí.

3. Společně ke kouzlům, tradicím a svátkům

Blok zaměřený na seznamování dětí s tradicemi, svátky, a zvyky, které lidé společně prožívají během roku. Děti se přirozenou formou seznamují s významem společných rituálů, oslav a lidových tradic.

4. Rodina ze všech stran

Blok je zaměřen na poznávání rodiny jako základního sociálního prostředí dítěte. Děti se seznamují s členy rodiny, jejich rolemi, vztahy, zaměstnáním rodičů, místem bydliště a způsobem života ve městě i na vesnici. Prostřednictvím různých činností si uvědomují význam rodiny, vzájemné vztahy, spolupráci a respekt.

5. Když tělo a zdraví spolu mluví

Blok je zaměřen na poznávání lidského těla, základních principů zdraví a prevence nemocí. Děti se seznamují s funkcemi lidského těla, významem zdravého životního stylu, péče o své tělo a rolí.

CHARAKTERISTIKA DS

Významnou součástí našeho vzdělávacího působení je environmentální výchova, která přirozeně prostupuje všemi vzdělávacími oblastmi. Vedeme děti k vytváření pozitivního vztahu k přírodě, k respektu k živým bytostem a k odpovědnému chování vůči okolnímu prostředí.

DS Josefka se nachází v krásném prostředí malebné obce Josefov, která je obklopena nádhernou přírodou. Tuto jedinečnou polohu vnímáme jako přirozený a velmi cenný vzdělávací potenciál. Okolní lesy, louky, pole a blízkost zvířat poskytují dětem každodenní příležitosti k přímému prožitku, pozorování a poznávání světa v jeho přirozených souvislostech.

Vzdělávání proto cíleně směřujeme k učení v souladu s přírodou. Děti se seznamují s rostlinami a zvířaty, které je obklopují, učí se vnímat proměny ročních období, pečovat o své okolí a chápat základní zákonitosti přírodního světa. Prostřednictvím každodenního pobytu venku, prožitkového a situačního učení rozvíjíme u dětí citlivost k přírodě, ekologické myšlení a pocit odpovědnosti za svět, ve kterém žijí.

Důraz klademe na přímý kontakt se zvířaty a přírodním prostředím, který podporuje rozvoj empatie, respektu a porozumění životu kolem nás. Věříme, že takto pojaté vzdělávání přispívá nejen k poznávání, ale také k formování hodnot a postojů, které si děti odnášejí do dalšího života. Naším cílem je poskytovat kvalitní předškolní vzdělávání v bezpečném, podnětném a respektujícím prostředí, které podporuje radost z učení a harmonický rozvoj každého dítěte.

Usilujeme o takové vzdělávací strategie, které podporují aktivní zapojení dětí do učení, rozvoj jejich samostatnosti, zodpovědnosti a schopnosti spolupracovat.

Důraz klademe na prožitkové učení, učení hrou, komunikaci, vlastní zkušenost a přirozenou zvědavost dětí. Tyto strategie umožňují dětem rozvíjet nejen poznatky, ale také sociální, emoční a komunikační dovednosti. Věříme, že takto koncipované vzdělávání připravuje děti nejen na vstup do základní školy, ale především na život ve společnosti.

Naším cílem je všestranný rozvoj osobnosti dítěte se zaměřením na osvojování klíčových kompetencí, rozvoj základních gramotností a formování lidských a společenských hodnot. Vzdělávání chápeme jako komplexní proces, který respektuje individuální potřeby, tempo i možnosti každého dítěte a vytváří pevné základy pro jeho další vzdělávání i život.

*V oblasti **Dítě a jeho tělo** podporujeme zdravý tělesný vývoj, pohybové dovednosti a vytváření zdravých životních návyků. Pravidelně zařazujeme pohybové aktivity, pobyt venku a činnosti, které vedou děti k uvědomování si vlastního těla, péči o zdraví a bezpečné chování.*

*V oblasti **Dítě a jeho psychika** se zaměřujeme na rozvoj poznávacích schopností, řeči, myšlení, fantazie a emoční stability. Věnujeme pozornost individuálním projevům dětí, jejich potřebám i aktuálním emocím. Podporujeme děti v rozpoznávání a vyjadřování vlastních pocitů, včetně situací, kdy je dítě smutné nebo prožívá nejistotu.*

*V oblasti **Dítě ten druhý a společnost** klademe důraz na rozvoj sociálních vztahů, empatie, vzájemného respektu a spolupráce. Děti vedeme k ohleduplnosti vůči ostatním, k vnímání potřeb druhých a k řešení konfliktů přiměřeným a respektujícím způsobem. Vytváříme prostředí založené na jasných pravidlech, společných rituálech a pozitivních vzorech chování. Podporujeme začlenění dítěte do kolektivu, rozvoj odpovědnosti a pocit sounáležitosti se skupinou.*

*V oblasti **Dítě a svět – Environmentální výchova**, seznamujeme děti s okolním prostředím, přírodou, tradicemi i běžným životem kolem nás. Děti se učí vnímat svět v souvislostech, rozvíjejí ekologické povědomí a vztah k místu, ve kterém žijí.*

Tematické plánování a organizace vzdělávání

Děti se aktivně zapojují do plánování. To však neznamená, že se učitel musí celý měsíc věnovat každému jejich přání. Stejně tak nejde pouze o to posadit se s dětmi do kruhu a zeptat se: „Na co si dnes chcete hrát?“ „Co byste chtěly dělat?“

Za plánování stále nese odpovědnost učitel. Nevychází však pouze z předem připravených témat. Opírá se o pedagogickou diagnostiku a současně citlivě sleduje zájmy dětí....například....o čem si povídají, k čemu se opakovaně vracejí, s čím si nejraději hrají, jaké činnosti vyhledávají nebo v jakých oblastech potřebují větší podporu.

Tyto podněty následně promýšlí a rozhoduje, které z nich rozvine a jak je smysluplně využije při dalším vzdělávání. Ne každý dětský nápad se totiž musí proměnit v několikátýdenní tematický celek. Někdy je vhodné téma rozpracovat do větší hloubky, jindy postačí navázat jednou cílenou činností a někdy se učitel rozhodne, že se mu nebude věnovat vůbec.

Podstatné je, aby každé rozhodnutí bylo pedagogicky promyšlené a aby učitel věděl, proč daný postup zvolil.

Vzdělávání je realizováno prostřednictvím týdenních, případně i delších tematických celků, které vycházejí z tradic, ročních období a přirozeného rytmu přírody. Témata jsou volena s ohledem na aktuální roční období, společenské dění, věk dětí a jejich individuální potřeby tak, aby podporovala jejich přirozený a harmonický rozvoj.

Tematické celky jsou vzájemně provázané a umožňují dětem poznávat svět v souvislostech. V průběhu témat reflektujeme každodenní život, tradice i dění v okolí a propojujeme vzdělávání s reálnými situacemi, které děti mohou bezprostředně prožívat.

Součástí denního režimu jsou také relaxační a uvolňovací aktivity, které přispívají k duševní pohodě dětí. Využíváme prvky relaxačního cvičení, dětské jógy, dechových cvičení a klidových aktivit, které pomáhají dětem rozvíjet schopnost vnímat vlastní tělo, uvolnit napětí a posilovat emoční rovnováhu.

V průběhu vzdělávání pravidelně zařazujeme logopedickou prevenci zaměřenou na podporu správného rozvoje řeči a komunikačních dovedností dětí. Součástí jsou dechová cvičení, artikulační a fonační cvičení, jazyková a mimická gymnastika, sluchová cvičení, rytmizace, rozvoj slovní zásoby i procvičování správné výslovnosti formou her. Aktivity jsou přizpůsobeny věku a individuálním potřebám dětí a přispívají k rozvoji řečových schopností, správného dýchání, jemné motoriky mluvidel i celkové komunikační jistoty.

Celé vzdělávání je postaveno na aktivním zapojení dětí, vlastní zkušenosti a radosti z objevování, a je realizováno v bezpečném, podnětném a respektujícím prostředí.

Průběžně sledujeme individuální vývoj každého dítěte prostřednictvím pedagogického pozorování a diagnostiky. Získané poznatky využíváme k plánování vzdělávací nabídky a podpoře individuálních potřeb dětí. Pedagogická diagnostika je vedena průběžně a systematicky, přičemž hodnoticí záznamy jsou zpracovávány podle věkových skupin dětí dvakrát ročně.

Významnou součástí vzdělávacího procesu je pravidelný pobyt venku. Děti tráví čas venku téměř za každého počasí, což podporuje jejich fyzické zdraví, odolnost, pohybové dovednosti i vztah k přírodě. Pobyt venku je přirozeně začleňován do tematických celků a slouží jako prostor pro prožitkové a situační učení.

Náš den má pravidelný program, rituály. Děti mají rituály rády, vědí, kdy co očekávat, je to pro ně důležitá jistota a přináší jim pocit bezpečí.

Ranní rituály s dětmi a jejich význam

Ranní rituály hrají v životě dětí významnou roli, zejména v prostředí školy nebo školky. Pomáhají dětem plynule přejít z domácího prostředí do vzdělávacího režimu a vytvořit pocit kontinuity a bezpečí. Pravidelně se opakující činnosti na začátku dne dávají dětem jasnou strukturu a předvídatelnost, díky které se lépe orientují v čase i v očekáváních, která na ně během dne budou kladena.

Smyslem rituálů není jen organizační usnadnění začátku dne, ale především budování pocitu jistoty. Děti si na rituály postupně zvykají a vnímají je jako pevný bod, o který se mohou opřít. To je zvlášť důležité u mladších dětí, pro které může být odloučení od rodičů nebo nástup do školy emočně náročný. Rituály pomáhají tyto emoce stabilizovat a podporují pocit, že škola je bezpečné a srozumitelné místo. Z pedagogického hlediska ranní rituály podporují také rozvoj sociálních dovedností, koncentrace a sounáležitosti se skupinou. Společné přivítání, krátký rozhovor, písnička nebo sdílení toho, co děti čeká, posilují vztahy mezi dětmi i mezi dětmi a učitelem. Rituály tak nejsou pouhou rutinou, ale důležitým nástrojem pro vytváření pozitivního klimatu ve třídě a pro nastavení klidného a smysluplného začátku školního dne.

Význam ranních diskusních, komunitních kruhů

Ranní diskusní, komunitní kruhy představují důležitý prvek dne, který podporuje vytváření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí ve třídě. Slouží jako přechodový rituál mezi příchodem do školky a pomáhají dětem naladit se na společnou práci i vzájemnou komunikaci.

Hlavním přínosem komunitního kruhu je posilování pocitu sounáležitosti. Děti mají možnost být viděny a slyšeny, vyjádřit své myšlenky, pocity nebo aktuální náladu. Pravidelnost těchto kruhů dává dětem jistotu a předvídatelnost, což přispívá k jejich emoční stabilitě a pocitu bezpečí.

Z pedagogického hlediska ranní komunitní kruhy rozvíjejí komunikační dovednosti, schopnost naslouchat, respektovat pravidla dialogu a vyjadřovat se přiměřeným způsobem. Děti se učí čekat na slovo, reagovat na druhé a přijímat odlišné názory. Tyto dovednosti jsou klíčové nejen pro školní úspěšnost, ale i pro sociální fungování v širším kontextu.

Komunitní kruh zároveň umožňuje učiteli lépe vnímat aktuální potřeby a náladu třídy. Poskytuje prostor pro sdílení očekávání, plánování dne nebo řešení drobných obtíží. Ranní diskusní, komunitní kruhy tak nejsou pouze organizačním nástrojem, ale cílenou pedagogickou strategií, která podporuje zdravé vztahy, osobnostní rozvoj dětí a efektivní průběh vzdělávacího procesu.

Režim dne v JOSEFCE

*Provozní doba dětské skupiny je **od 7,00 do 16,00h** Děti se scházejí **nejpozději do 8:00 hodin**, aby byl zajištěn plynulý průběh dne a společných aktivit.*

Do 8:00h

Příchod dětí, individuální přivítání, volná hra, adaptační činnosti, spontánní aktivity dle zájmu dětí, nabídka činností pedagogem, zdravotní tělesná cvičení, pohybové aktivity, prvky jógy

8:30–9:00 Hygiena, svačina

*Pedagogové vytvářejí klidnou a pozitivní atmosféru při stolování. Děti **nejsou do jídla nuceny**. Jsou však citlivě motivovány k tomu, aby jídlo alespoň*

ochutnaly a postupně si vytvářely pozitivní vztah k jídlu a zdravým stravovacím návykům.

Děti se samy podílejí na její přípravě, servírování i prostírání. Učíme se společně stolovat, setrvat v klidu a počkat na ostatní.

9:00-11:30 uvnitř a venku

*V dopoledních hodinách probíhají v dětské skupině jak **řízené**, tak **nepřímo řízené vzdělávací činnosti**, které jsou plánovány s ohledem na věk dětí, jejich individuální potřeby a aktuální tematické zaměření.*

***Nepřímo řízené činnosti** jsou organizovány a vedeny pedagogem tak, aby podporovaly samostatnost dětí, jejich iniciativu a přirozenou aktivitu. Učitel připravuje prostředí, nabídku pomůcek a podnětů a děti se do činností zapojují podle svého zájmu, přičemž pedagog jejich činnost průběžně sleduje, podporuje a podle potřeby usměrňuje. **Nepřímo řízené činnosti** vycházejí především ze spontánní hry dětí. Pedagog zde vytváří podnětné prostředí, nabízí vhodné materiály, pomůcky a situace a citlivě děti podporuje v jejich aktivitách. Prostřednictvím těchto činností dochází k přirozenému rozvoji:*

- hrubé a jemné motoriky,*
- kognitivních schopností (vnímání, pozornost, paměť, myšlení),*
- socioemočních dovedností (spolupráce, empatie, zvládání emocí),*
- jazykových a komunikačních dovedností.*

***Řízené činnosti** jsou plánované pedagogem a probíhají pod jeho přímým vedením. **Řízené činnosti** jsou plánované vzdělávací aktivity vedené pedagogem, které navazují na tematické celky a cíle vzdělávání. Jsou realizovány skupinově nebo individuálně a mají jasně stanovený vzdělávací záměr. Zaměřují se zejména na:*

- rozvoj hrubé a jemné motoriky (pohybové hry, cvičení, manipulace s pomůckami),*
- kognitivní činnosti (poznávání, třídění, řešení jednoduchých problémů),*
- jazykové činnosti (rozvoj řeči, slovní zásoby, logopedická prevence),*
- pohybové aktivity podporující koordinaci a správné držení těla,*
- socioemoční rozvoj (seberegulace, spolupráce, respekt k druhým).*

1. Jazykové a komunikační činnosti

- *rozhovory v komunitním kruhu*
 - *vyprávění podle obrázků*
 - *popis obrázků nebo situací*
 - *poslech a reprodukce pohádek a příběhů*
 - *dramatizace pohádek*
 - *rytmizace slov, říkadla*
 - *logopedické chvílky*
 - *hry se slovy a hláskami*
 - *rozvoj slovní zásoby*
-

2. Rozumové a poznávací činnosti

- *třídění předmětů podle barvy, tvaru, velikosti*
 - *poznávání čísel a množství*
 - *orientace v prostoru (nahore, dole, vedle...)*
 - *řešení jednoduchých problémových situací*
 - *práce s obrázkovými kartami*
 - *poznávání přírody, ročních období*
 - *pokusy a jednoduché experimenty*
 - *poznávání zvířat, rostlin, lidí a světa kolem nás*
-

3. Výtvarné a tvořivé činnosti

- *kreslení*
 - *malování (vodovky, tempery)*
 - *modelování*
 - *koláže*
 - *práce s papírem (stříhání, lepení)*
 - *tiskání, obtiskování*
 - *práce s přírodninami*
 - *tematické výtvarné práce*
-

4. Hudební činnosti

- *zpěv písní*
- *nácvik nových písniček*

- *rytmizace*
 - *hra na jednoduché hudební nástroje (Orffovy nástroje)*
 - *hudebně pohybové hry*
 - *poslech hudby*
 - *taneční pohyb podle hudby*
-

5. Pohybové činnosti

- *ranní cvičení*
 - *zdravotní cvičení*
 - *překážkové dráhy*
 - *pohybové hry*
 - *gymnastická cvičení*
 - *cvičení s náčiním (míče, obruče, švihadla...)*
 - *taneční a rytmický pohyb*
-

6. Pracovní a praktické činnosti

- *práce s různými materiály*
 - *jednoduché pracovní postupy*
 - *úklid hraček*
 - *péče o třídu*
 - *práce na zahradě*
 - *péče o rostliny*
 - *jednoduché konstrukční činnosti (stavebnice)*
-

7. Dramatické a sociální činnosti

- *dramatizace pohádek*
 - *hry na role (rodina, obchod, lékař...)*
 - *řešení modelových situací*
 - *rozvoj spolupráce ve skupině*
 - *pravidla chování*
-

8. Environmentální činnosti

- *poznávání přírody*

- ochrana životního prostředí
 - třídění odpadu
 - péče o rostliny a zvířata
 - pozorování změn v přírodě
-

Řízené i nepřímo řízené činnosti jsou vzájemně provázané a realizované v souladu s principy **prožitkového a situačního učení**. Pedagogové využívají každodenní situace jako přirozené příležitosti k učení a podporují aktivní zapojení dětí.

Cílem dopoledních činností je podpora všestranného rozvoje dítěte v bezpečném, podnětném a respektujícím prostředí, s důrazem na radost z učení a individuální přístup

Výchova a vzdělávání vycházejí z komplexního rozvoje dítěte a zahrnují všechny vzdělávací oblasti. Prostřednictvím věkově přiměřených činností podporujeme rozvoj klíčových kompetencí, využíváme vhodné vzdělávací strategie a směřujeme k dosahování očekávaných výsledků učení s ohledem na individuální potřeby, možnosti a tempo každého dítěte. Součástí každodenních aktivit je také rozvoj řeči, pohybových dovedností, sociálních vztahů, samostatnosti, tvořivosti i poznávání okolního světa.

„Nepřímo řízené činnosti, stejně jako řízené činnosti vedené pedagogem, mohou probíhat jak v prostorách dětské skupiny Josefka, tak i ve venkovním prostředí. Místo realizace je voleno s ohledem na charakter činnosti a aktuální klimatické podmínky.

11:30–12:00 Hygiena, oběd

*Během oběda jsou děti systematicky vedeny k **samostatnosti, sebeobsluze a osvojování správných stravovacích návyků**. Pedagogové děti podporují v přiměřeném používání příboru, samostatném stolování a kultuře stolování.*

*Součástí oběda je také vedení dětí k **odpovědnosti za pořádek**. Děti jsou motivovány k tomu, aby po sobě uklízely své místo a podílely se na udržování čistoty, vždy s ohledem na jejich věk a schopnosti. Veškeré činnosti probíhají za citlivé dopomoci pedagoga, který poskytuje podporu, návod a pozitivní zpětnou vazbu.*

Cílem je posilovat u dětí pocit kompetence, samostatnosti a zodpovědnosti v bezpečném a podporujícím prostředí.

12:00–14:00 *Odpočinek, klidový režim*

poslech pohádky, relaxace, dle individuálních potřeb dětí možnost klidových činností

14:00–14:30 *Hygiena, odpolední svačina*

Během odpolední svačiny jsou děti podporovány v samostatnosti a sebeobsluze přiměřeně jejich věku a schopnostem.

14:30– do 16h

Volná hra, zájmové a tvořivé činnosti, pobyt venku, individuální práce s dětmi, postupný odchod dětí

*Režim dne je orientační a může být **flexibilně upravován** s ohledem na potřeby dětí, aktuální počasí, tematické zaměření a individuální situace ve skupině.*

ADAPTACE DĚTÍ

Adaptace dětí probíhá individuálně s ohledem na věk dítěte, jeho dosavadní zkušenosti a potřeby rodiny. Cílem adaptačního období je postupné a citlivé začlenění dítěte do kolektivu a vytvoření pocitu bezpečí, důvěry a jistoty.

V adaptačním období je možné:

- *kratší pobyty dítěte v dětské skupině,*
- *postupné prodlužování docházky,*
- *individuální přístup pedagogů k dítěti,*
- *úzká spolupráce s rodiči a vzájemná komunikace.*

Pedagogové respektují tempo každého dítěte a podporují jeho přirozené navazování vztahů s dospělými i ostatními dětmi.

Plán výchovy a péče dětské skupiny Josefka je založen na několika základních pilířích, které vytvářejí bezpečné, podnětné prostředí pro všestranný rozvoj

dítěte. Stejně, jako strom potřebuje silný kmen a rozkvetlou korunu i naše vzdělávání stojí na vzájemně propojených pilířích.

- *Bezpečí, jistota a důvěra*
- *Vztahy a respekt*
- *Přirozený rozvoj a učení*
- *Respekt k přírodě a rytmu roku*
- *Emoční pohoda a duševní zdraví*
- *spolupráce s rodinou*

Zpracovala: 1.8.2026 Jana Šulcová